

[Povl Brøndsted]

Der er ingen lovgivning – det er vel heller ikke givet, at der skal være en sådan – om ungdomsuddannelsernes biblioteksbetjening. Det drejer sig om gymnasier, der jo ikke sorterer under undervisningsministeren direkte, men under amterne. Det drejer sig om efg-skolerne. Det drejer sig om handelsskoler og tekniske skoler, sygeplejeskoler og mange flere. Det er meget varierende, vidt forskellige uddannelser og derfor også vidt forskellige krav, der stilles til biblioteksbetjeningen.

Vi har fået en meget spændende rapport fra bibliotekar Kirsten Gerzymisch om sygeplejeskolerens biblioteksforhold. Det er en undersøgelse, og det er en målbeskrivelse. Undersøgelsen giver nok et ret generelt billede af bibliotekssituationen på mange af vore ungdomsuddannelsesinstitutioner. Der er generelt et behov, siger rapporten, for en kortlægning af den nuværende biblioteksstatus og for at definere den biblioteksmæssige grundfunktion på de forskellige uddannelsessteder. Rapporten omtaler jo kun sygeplejeuddannelsen, men generelt set tror jeg, det er fra de forskellige steder, vi skal have denne definition for at finde frem til modeller for biblioteksbetjening på de forskellige skoler og for at fremlægge forslag til biblioteksbetjeningens struktur, dens indhold på undervisningsinstitutionerne.

Rapporten konkluderer på sit område en uoverensstemmelse mellem skolerens undervisning og en relevant biblioteksbetjening. Jeg mener, at vi, når vi tager det generelt, kan sige, at også her må det være i forhold til uddannelsens form, skoleinstitutionen og biblioteksbetjeningen. Nogle steder kræves meget, andre steder mindre.

Det må nok erkendes, at situationen kan være den samme på mange andre områder end netop sygeplejeområdet. Derimod tror jeg ikke, at vi kan bruge rapportens målsætning som en model hverken inden for det område eller inden for andre områder, da det virker meget enstregt, virker som en model, hvor man vil bygge et helt system op for en enkelt af ungdomsuddannelserne.

Jeg tror, det er meget vigtigt, at vi ser på, at der er to niveauer: der er en grundfunktion på biblioteksområdet, og der er en overbygningsfunktion.

Grundfunktionen skal i relation til det eksakte uddannelsesområde dække det tilbagevendende litteraturbehov hos såvel elever

som lærere ved institutionen. Det skal biblioteksmæssigt være så alsidigt, som uddannelsen kræver det, bestående af nødvendige informationsgivende medier, bøger, tidsskrifter, eventuelt video m.m., men hverken mere eller mindre end det dagligt fornødne. Det er en klar undervisningsfunktion, da bibliotekstjenesten og undervisningsinstitutionen på dette niveau er integrerede dele. Det er et krav, der må stilles til Undervisningsministeriet, at man følger det op.

Når det gælder det videregående behov, overbygningsfunktionen, kan det ikke være den enkelte skoles opgave eller det enkelte uddannelsesområdes opgave at udbygge sin egen biblioteksfunktion, hvad rapporten vedrørende sygeplejeuddannelsen sætter op som målsætning. Et nært samarbejde med det lokale folkebibliotek og områdets forskningsbibliotek vil kunne dække de mere specifikke behov. Der kan være et afgrænsningsproblem, som må klarlægges og løses i samarbejde mellem kulturminister og undervisningsminister.

Den service, der i de senere år er bygget op på såvel folkebibliotekerne som de højere læreanstalters forskningsbiblioteker ved anvendelse af edb-teknikken og de fælles databasesystemer, giver større bredde i søgning og hurtigere betjening. Derfor vil meget af det overordnede behov kunne dækkes af de eksisterende fagbiblioteker og folkebiblioteker. Det vil i de kommende år begrænse omfanget af grundfunktionerne, at man også kan få oplysningerne som dupliserede oplysninger fra eksisterende overbygningsbiblioteker.

Opgaven skal løses af hensyn til vore ungdomsuddannelser. Det kræver initiativ, og det kræver også – nogle steder i hvert fald – økonomiske midler. Lad os starte med at få rigsbibliotekarembetet til at klarlægge det fremtidige behov for grundfunktionerne på de variable områder. Så må vi fortsat arbejde frem mod at sikre de fornødne midler via en fast og fornuftig styring af den generelle økonomi, så der også bliver midler til en udbygning på ungdomsuddannelsernes biblioteksområde, hvor der er behov derfor, men ikke sådan, at vi overlapper det, vi har.

Det er meget vigtigt for at få udnyttet både det, der er på de enkelte uddannelsesinstitutioner, og det, der kan fås via folkebiblioteker og forskningsbiblioteker, at der i folke-